

Základní škola a Střední škola Karla Herforta, Praha 1, Josefská 4
118 00 Praha 1 – Malá Strana, Josefská 641/4

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

ŠD Karla Herforta, č. j.: 75/2018

PhDr. Michal Sebera
ředitel školy

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

adresa školy: Základní škola a Střední škola Karla Herforta, Praha 1, Josefská 4
118 00 Praha 1 - Malá Strana, Josefská 641/4

ředitel školy: PhDr. Michal Sebera

e-mail: skola@herfort.cz

telefon: 257 531 250

web školy: herfort.cz

zřizovatel školy: Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1

IČ: 60 436 107

DIČ: CZ60436107

IZO: 110 025 733

koordinátor ŠVP: Tereza Maříková - vedoucí vychovatelka ŠD

platnost od: 1. 9. 2018

aktualizováno: 22. 10. 2021

školská rada: schválila dne: 25. 10. 2021

podpis ředitele školy:

razítko školy:

OBSAH

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	1
OBSAH	2
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	4
2.1 Úvod	4
2.2 Materiální podmínky	4
2.3 Personální podmínky	4
2.4 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	4
2.5 Podmínky a podpůrná opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pro žáky nadané	4
2.6 Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení	5
2.7 Cíle vzdělávání	5
2.8 Spolupráce s rodiči žáků a jinými institucemi	6
3. ROZVÍJENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ	6
3.1 Kompetence k učení	6
3.2 Kompetence k řešení problémů	6
3.3 Kompetence komunikativní	6
3.4 Kompetence sociální a interpersonální	7
3.5 Kompetence občanské	7
3.6 Kompetence k trávení volného času	7
4. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	8
4.1 Délka, časový plán a obsah vzdělávání	8
4.2 Akce plánované pro aktuální školní rok	11
4.3 Návaznost na vzdělávací program školy	11
4.3.1 Člověk a světa práce	11

4.3.2 Člověk a jeho svět	11
4.3.3 Člověk a zdraví	12
4.3.4 Umění a kultura.....	13
4.3.5 Evaluace	14
5. ZÁVĚR.....	14

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

2.1 Úvod

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

- školní družina má 2 oddělení, pro žáky základní školy a střední školy
- kapacita školní družiny je 38 žáků
- provoz školní družiny probíhá od 7:00 do 17:00 h, v pátek od 7:00 do 16:00 h
- poplatek za využití školní družiny je stanoven ve výši 100,- Kč za měsíc
- žák je přijat do školní družiny, jestliže jeho zákonný zástupce vyplní přihlášku do školní družiny, odevzdá ji vedoucí vychovatelce a zaplatí poplatek za daný měsíc, viz Řád školní družiny, č. j.: 126/2018/škh/seb

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit. Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času. Zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním nebo po jeho skončení. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností a zábavou. Časové rozvržení a uspořádání činností školní družiny se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovaly zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj žáků. Vychovatelé působí na žáky v době zvýšené únavy. V této době se projevuje velká potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

2.2 Materiální podmínky

Pro své činnosti využíváme prostory v přízemí školy, prostory ve 4. patře, tělocvičnu, učebnu IKT, cvičnou kuchyni. Ve škole je dostatek prostoru pro různé aktivity. Dále mohou žáci využívat multimediální třídu, školní hřiště.

Školní družina je vybavena vhodným nábytkem, žáci mají k dispozici hračky, časopisy, knihy, sportovní náčiní. Místnosti jsou vybaveny koberci, které žáci využívají především pro klidové činnosti. Klademe důraz na estetickou stránku školní družiny.

2.3 Personální podmínky

Školní družina má 2 oddělení, kde pracují vychovatelé na plný i částečný úvazek. Odborná kvalifikace je prohlubována v akreditovaných kurzech a seminářích.

2.4 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Za bezpečnost ve školní družině odpovídají pedagogičtí pracovníci od příchodu žáka až do jeho odchodu ze školní družiny.

Na začátku školního roku seznámíme žáky i rodiče s podmínkami bezpečnosti a i nadále v průběhu roku pravidelně žáky o bezpečnosti informujeme. Přihlížíme k jejich základním fyziologickým potřebám, dodržujeme pitný režim a vytváříme podmínky pro jejich zdravý vývoj. Do programu žáků vkládají vychovatelky vhodné aktivity, které jsou součástí prevence vzniku sociálně patologických jevů. Případné úrazy jsou vedeny v knize úrazů.

2.5 Podmínky a podpůrná opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pro žáky nadané

Školní družina vytváří žákům se speciálními vzdělávacími potřebami optimální podmínky pro výchovu, rekreaci a vzdělávání.

- všechny aktivity jsou přísně individualizovány s ohledem na potřeby žáků a jejich aktuálního zdravotního stavu

- respektování individualizace a diferenciacce žáka při organizaci činností, obsahu, forem a metod volnočasových aktivit
- využití spolupráce se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními, s odbornými pracovníky
- uplatnění alternativní a náhradní formy komunikace
- volení vhodného přístupu a vytváření příznivého klima v oddělení školní družiny
- podpora komunikace a zpětné vazby

Školní družina se podílí na péči o nadané žáky a vytvářejí vhodné podmínky pro jejich rozvoj z hlediska volného času:

- zadávání specifických úkolů
- zapojení do samostatných prací a projektů
- podpora nadání vytvořením vhodné výchovně vzdělávací činnosti
- využití metody vnitřní diferenciacce žáků v různých aktivitách
- nabídka vhodných materiálních podmínek k uspokojení jeho potřeb a příznivému trávení volného času, vzhledem k žakovým schopnostem
- vhodná motivace

2.6 Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá ve všech odděleních družiny.

- analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu
- sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich možnosti a pokroky
- hodnotíme naplňování stanovených výchovně vzdělávacích cílů

2.7 Cíle vzdělávání

Školní družina:

- rozvíjí osobnost žáka
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, k logickému uvažování a k řešení problémů
- zajišťuje jim při pobytu ve školní družině pocit bezpečí, jistoty a prožití příjemných chvil
- osvojuje u žáků pravidla správného chování
- učí žáky komunikovat, spolupracovat a respektovat se
- učí žáky předávat si znalosti, zkušenosti a dovednosti v různých oblastech
- posiluje u žáků kladný vztah k přírodě a učí je chránit svět kolem nás
- nabízí různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým žákům
- vytváří podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- rozvíjí všestrannou spolupráci mezi školou a zákonnými zástupci žáků

2.8 Spolupráce s rodiči žáků a jinými institucemi

Spolupracujeme s rodiči žáků, tak aby měli dostatek informací o pobytu jejich dětí ve školní družině. Využíváme spolupráce s Městskou policií Prahy 1. Spolupráci s rodiči i jmenovanými subjekty chceme posilovat a dle možností i rozvíjet.

3. ROZVÍJENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

3.1 Kompetence k učení

Vhodnou motivací se snažíme, aby se žáci:

- učili s chutí
- všímali si souvislostí
- uměli logicky uvažovat
- své poznatky uplatňovali v běžném životě
- započatou práci dokončili
- uměli zhodnotit své výkony.

3.2 Kompetence k řešení problémů

Snažíme se, aby žáci:

- uměli řešit problémové situace
- přemýšleli o nich
- našli vhodné způsoby k jejich řešení
- uměli přijmout následky
- uměli pracovat s chybou
- pochopili, že cestou k vzájemnému porozumění je řešení těchto situací

3.3 Kompetence komunikativní

U žáku rozšiřujeme:

- lovní zásobu
- podporujeme vyjádření vlastního názoru
- vhodné formulování žádosti
- naslouchání názorům ostatních
- kultivovanou komunikaci
- chceme, aby žáci uvolněně vyjadřovali své pocity
- využíváme mediální výchovu, kdy žáci rozpoznávají, co je pravda a co fikce
- rozpoznávání dobrých a špatných vlastností

3.4 Kompetence sociální a interpersonální

Zaměřujeme se na to, aby žáci:

- uměli pracovat v kolektivu
- uměli se podřídit
- ovládali své chování
- posilovali své sebevědomí
- se učili se pravidlům vzájemné spolupráce
- se učili odpovědnosti za svá rozhodnutí
- odpovědně přistupovali k úkolům a povinnostem

Žáci mají možnost rozhodovat o svých činnostech.

3.5 Kompetence občanské

Žáci se učí:

- vážit si národních tradic
- znát svá práva a povinnosti
- respektovat své prostředí
- ohleduplnému vztahu k životnímu prostředí
- vzájemné toleranci a respektování sociálních, národnostních a dalších rozdílů

3.6 Kompetence k trávení volného času

Ve školní družině:

- vytváříme dostatek návyků pro vhodné trávení volného času
- vybíráme organizované a individuální činnosti dle zájmu a schopností žáků

Základním prostředkem školní družiny je hra, která vytváří kladné emoce. Žáci se při ní seberealizují a radují se. Hra přináší nové zážitky a prožitky. Žáci se učí hru kladně zhodnotit a také vyjádřit svůj nesouhlas.

Strategií pedagogické práce ve školní družině je:

- respektování požadavků pedagogiky volného času
- pedagogické ovlivňování volného času
- uplatňování požadavku:
 - dobrovolnosti
 - zajímavosti

- zájmovosti aktivity
- citlivosti a citovosti

4. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Délka, časový plán a obsah vzdělávání

Časový plán je zpracován pro jednoletý cyklus docházky. Skládá se z témat, z kterých si vychovatelé vybírají a sestavují činnosti pro různé věkové skupiny. Základní témata jsou:

- místo, kde žijeme
- lidé kolem nás
- lidé a čas
- rozmanitost přírody
- člověk a jeho zdraví

MĚSÍC	TÉMA	ČINNOST	ROZVÍJENÁ KOMPETENCE
září	Naše školní družina	Seznamujeme se s prostředím a vybavením školní družiny, vysvětlujeme si pravidla chování, seznamujeme se navzájem	1, 3, 4
	Cesta do školy	Povídáme si o cestě do školy a domů, ptáme se na bezpečnost	1
	Jak se správně chovat	známe kouzelná slovíčka vyprávíme si jednoduché příběhy, kde tato slova hrají významnou roli	1, 2, 3
	Obec, v níž žijeme	kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře	5
říjen	Příroda a my	sledujeme proměny přírody a malujeme je učíme se básničky a písničky s přírodní tematikou	1,2, 3, 5
	Vyrábíme z přírodnin	lepíme, sestavujeme, obtiskujeme	1, 2, 6
	Kouzelný les	chování v přírodě, druhy zvěře, vymyšlení pohádek	1,3
listopad	Náš zdravý jídelníček	sestavujeme zásady zdravé výživy	1, 2
	Pečujeme o zdraví	osobní hygiena a čistota - základní pravidla a jejich dodržování	3, 5, 6
	Naše tělo	strojíme panáčky a panenky	1, 6

		obkresluje ležící postavu	
	Příroda se ukládá k zimnímu spánku	besedujeme, prohlížíme si knihy o zvířátkách	1
prosinec	Čas adventní	vyprávíme si o smyslu adventní doby, čteme si vyrábíme Mikuláše a čerty	2, 3 3, 4
	Čas vánoc	besedujeme o vánočních zvycích, zpíváme, čteme si vyrábíme drobné dárky a přání, zdobíme si školní družinu	1, 3 6
leden	Zimní radovánky	stavby ze sněhu zimní sporty - kreslíme, skládáme, vystřihujeme	6 1,3
	Zvířata v zimě	pomáháme ptáčkům přežít zimu vyprávíme si životě zvířátek v zimě, malujeme je	3,6
	Sběratelská okénka	povídáme si o sběratelství, ukazujeme si svoje sbírky (známky, samolepky, pohledy)	2,3
	U nás doma	vyprávíme si o životě rodiny kreslíme, jak trávíme volný čas s rodiči	3, 4
únor	Učíme se toleranci a pořádku	hrajeme si na malého pomocníka vyprávíme si, jak pomáháme doma	2, 4, 6
	Jsme básníky, zpěváky a novináři	vymýšlíme básničky, uspořádáme si soutěž ve zpěvu	1, 2, 3
	Cesta za pohádkou	čteme, ilustrujeme a dramatizujeme pohádky	1, 3, 4
	Moji kamarádi	povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, spolužák kreslíme portréty	1, 3, 4
březen	Karneval	vymýšlíme a malujeme masky	2, 4
	Máme rádi zvířata	povídáme si o domácích mazlíčcích prohlížíme si obrázky mláďat, kreslíme je, čteme si o nich, skládáme skládky	1, 6
	Vítáme jaro	pozorujeme změny v přírodě, vyprávíme si o nich	1, 3

		malujeme jarní květiny, stromy na jaře	
	Jak se budí semínko	pozorujeme klíčení semenek pečujeme o pokojové květiny	1, 2, 3
duben	Velikonoce	povídáme si o velikonočních zvycích, malujeme a zdobíme kraslice, vyrábíme jednoduché dekorace	1, 3
	Orientujeme se v přírodě	při vycházkách správně určujeme dopravní značky, povídáme si o chodcích a cyklistech, soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy	1, 2, 6
	Čarodějnice	kreslíme a vyrábíme z různých materiálů, vymyslíme soutěže	1, 2, 6
	Aktivní odpočinek	rekreujeme se na školním hřišti - soutěžíme ve štafetách s míčem, učíme se školku se švihadlem, hrajeme různé hry	1, 4, 6
květen	Den matek	Vyrábíme drobné dárky a přáníčka pro maminky	3, 4, 6
	Rozkvetlá louka	povídáme si o významu rostlin (chráněné, léčivé, jedovaté), prohlížíme si květiny v knihách, malujeme si je a skládáme z papíru	1, 3, 5
	Pozorujeme drobné živočichy	na vycházkách pozorujeme a určujeme druhy brouků, motýlů a hmyzu, hrajeme pexeso a kvarteto s přírodní tematikou, vymyslíme a zpracováváme výtvarné projekty,	1, 2
	Chráníme životné	hrajeme hry " Co nepatří do přírody", besedujeme o třídění odpadu a jeho využití vyrábíme zajímavé výrobky z plastových lahví	1, 2, 3, 5
	Náš den "D"	oslavujeme den dětí hrami a soutěžemi	3, 6
červen	Sportujeme	seznamujeme se s pravidly míčových her, nacvičujeme vybíjenou a fotbal	5
	Jak vyžrát nad nudou	luštíme rébusy, osmisměrky, sudoku připravujeme drobné soutěže pro spolužáky	1, 4, 6
	Těšíme se na prázdniny	povídáme si o tom, co nás čeká v létě, hodnotíme školní rok povídáme si o tom, na co si máme dát o prázdninách pozor	3, 4, 6
	Závěrečná akademie	Připravujeme vystoupení na Závěrečnou akademii	

4.2 Akce plánované pro aktuální školní rok

prosinec	vánoční jarmark
únor	karneval
červen	Den dětí
červen	školní Akademie

4.3 Návaznost na vzdělávací program školy

Obsah navazuje na vzdělávací program „Člověk a jeho svět“. Členění oblastí na:

4.3.1 Člověk a světa práce

Obsah:

- práce s papírem, textilem přírodninami modelínou, vlnou....
- tvořivé hry se stavebnicemi, dřevěné kostky
- výzdoba školy, třídy, péče o květiny

Očekávané výstupy:

- seznámení s pracovními technikami
- skládáním vyrobí jednoduchý výrobek
- odtrhne naznačenou část
- vystřihne nakreslený tvar
- čistě slepí části papíru
- nalepí vystřižené tvary
- z přírodního materiálu vyrobí jednoduchý praktický výrobek
- k práci volí vhodné nástroje a dodržuje pravidla bezpečnosti
- rozlišuje běžné pracovní nástroje (nůžky, nůž, jehla kleště, kladívko) a bezpečně s nimi zachází
- pracuje se stavebnicí podle předlohy i své představy
- z modelovací hmoty vytvoří výrobek, hovoří o něm, dodržuje hygienické návyky při práci s těmito materiály
- navlékne nit, přišije knoflík, sešije dva kusy látky k sobě
- udržuje pořádek na svém místě
- zvolenou výtvarnou technikou vyjádří své prožitky
- zalévá pokojové květiny, přesazuje

4.3.2 Člověk a jeho svět

Obsah:

- oslovování kamarádů, dospělých
- práce s atlasem, encyklopedií, internetem

- lidová přísloví a pranostiky, tradice zvyky
- osvojování zásad vhodného společenského chování
- rodina a já, tvorba pravidel soužití ve skupině
- poznávání jiných kultur, práce s mapou
- budování a dodržování správného režimu dne
- vytváření pravidelných návyků
- místo kde žijeme

Očekávané výstupy:

- zná jména spolužáků a kamarádů, oslovuje své kamarády křestním jménem, umí pozdravit při příchodu i odchodu z místnosti, ze školy
- zvládá chování v kolektivu spolužáků, dospělých osob
- vyhledává informace, zjišťuje zajímavosti, předává je spolužákům
- využívá počítač k procvičování učiva
- napíše, upraví text, vloží obrázek
- ví jak chránit svoje data
- zná základní přísloví, jejich význam a použití
- praktické činnosti a dodržování lidových tradic
- umí se správně chovat v kolektivu
- rozvíjí vztahy mezi dětmi, spolupracuje, pomáhá spolužákům, respektuje dohodnutá pravidla
- zná příbuzenské vztahy v rodině
- je tolerantní k jiným kulturám
- základní orientace na mapě, v místě bydliště a školy
- zná vyznačené objekty v okolí – metro, autobusy
- orientuje se v čase, zná hodiny a vztahy mezi časovými jednotkami
- zná dny v týdnu, měsíce, roční období, orientuje se podle hodin
- zná důležitá a zajímavá místa v okolí svého bydliště

4.3.3 Člověk a zdraví

Obsah:

- míčové hry, závody družstev
- kolektivní hry (kopaná, přehazovaná, vybíjená)
- jízda na koloběžce – závody
- pobyt v lesoparku – průlezky
- přecházení vozovky
- dopravní značky, nebezpečné křižovatky
- turistické značky

- poznávání lidského těla, správné držení těla
- osobní hygiena, čistota
- dodržování pitného režimu, svačiny, vhodné stravovací návyky

Očekávané výstupy:

- zvyšování tělesné zdatnosti žáků
- zdravý životní styl + pohybové vyžití
- sportovní chování, dodržování pravidel, individuální či skupinové řešení při činnostech a hrách
- poznání vlastních pohybových schopností
- žák spolupracuje při týmových činnostech
- dodržuje pokyny o bezpečnosti a ochrany zdraví, předchází úrazům
- žák zná základní dopravní a turistické značky, bezpečná cesta do školy a ze školy
- správné držení těla
- zná a dodržuje základní hygienická pravidla, dodržuje životosprávu (svačiny, pitný režim)
- zvládá hlavní zásady poskytování první pomoci- tel. čísla 155
- zná pravidla o chování při kontaktu s cizí osobou

4.3.4 Umění a kultura

Obsah:

- malujeme, kreslíme, tvoříme koláže, pracujeme ve skupinách
- keramická tvůrčí dílna
- pracujeme s přírodninami
- lidové zvyky, tradice
- tvořivé hry se stavebnicemi
- malované písničky
- četba na pokračování
- hudební hádanky, tanečky, soutěže a hudební vystoupení
- divadelní představení

Očekávané výstupy:

- rozvíjení estetického cítění, fantazie, tvořivosti
- osvojení základní metody práce s keramickou hlinou, glazurami a barvítka, posílení trpělivost i jemné motoriky
- seznámení s netradičním materiálem
- žák zná jednotlivé tradice a zvyky, aktivně se zapojí do vytváření: pletení pomlázky, zdobení vajíček, pečení perníčků ...)
- rozvoj prostorové představivosti, psychiky, motoriky, fantazie
- žák si uvědomuje velikost, tvar a vztah jednoho prvku k druhému

- pěstování zájmu o hudbu, smysl pro rytmus, paměť
- reagovat pohybem na hudbu
- vytvářet vztah k literatuře, rozvoj správné výslovnosti, slovní zásoby
- rozvoj verbálních schopností, empatie

4.3.5 Evaluace

Vnější evaluace: zpětná vazba ze získaných informací od rodičů, žáků

Vnitřní evaluace: vzájemné hospitace, setkání vychovatelů

5. ZÁVĚR

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je respektování osobnosti žáka. Proto se snažíme žáky vhodně motivovat, oceňovat jejich snahu a dávat jim prostor pro jejich vlastní názor. Naším cílem je, aby z žáků vyrostli spokojení, tvořiví a úspěšní lidé, kteří budou připraveni zvládat i náročnější životní situace. Pro rozvoj řady kompetencí je setkávání s žáky z různých ročníků a stupňů naší školy velmi důležité. Naše školní družina je bezpečným prostředím, které rozvíjí osobnost našich žáků.